

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in foži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 12. marca 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 30.

Akcija za omejitev krošnjarstva.

V torek dne 10. t. m. je sprejel veliki župan dr. V. Baltič deputacijo Gremija trgovcev za mesto Ljubljana in ljubljansko okolico v zadevi omejitve naraščajočega pritoka krošnjarjev. Deputacijo je vodil gremijalni načelnik Fr. Stupica. Obstoja je deputacija iz odbornikov gg.: E. Hienga, P. Sterka, gremijalnega tajnika L. Šmuga in okoliškega načelnika Fr. Zebala. Konferenci pri velikem županu je prisostvoval tudi načelnik oddelka ministrstva trgovine in industrije dvorni svetnik g. dr. Fr. Marn.

Deputacija je izročila velikemu županu obširno spomenico o prestopkih proti krošnjarskemu patentu in s podatki o razmahu krošnjarjev, ki postajajo zopet javna nadlega občinstva po viških kakor tudi prebivalstva po deželi, kjer od hiše do hiše vsiljuje ljudem blago. Posebno se je deputacija pritožila nad pritokom krošnjarjev v obmejne kraje, kjer je po krošnjarskem patentu dovoljeno krošnjariti le domačinom in dotičnega okraja, in sicer le politično zanesljivim ljudem. Deputacija je prosila velikega župana, da bi izdal podrejenim varnostnim organom in obrtnim oblastvom opozorilo, da poostrijo nadzorstvo nad krošnjariji ter strogo zasledujejo prestopke krošnjarskega patenta, analogno, kakor ga je že lani izdal za mariborsko oblast tamošnji veliki župan.

Veliki župan dr. Baltič je obljubil ugoditi tej prošnji in pripomnil, da bo v obmejnih srezih Logatec, Kranj in Radovljica krošnjarenje popolnoma zabranil, v drugih krajih pa ga omejil na neobhodno potrebni minimum, kakor ga predvideva krošnjarski patent, to je za ribniške in kočevske krošnjaje, ki prodajajo izdelke domače industrije.

Uspeh, katerega je dosegla deputacija ljubljanskega ter okoliškega gremija pri velikem županu, je za naše trgovstvo, ki se neprestano pritožuje od prevrata sem proti krošnjarski obrti, velike važnosti ter se nadeja-

mo, da bo z energično odredbo g. velikega župana tudi pri nas krošnjarstvo polagoma pojenjalo. Dvorni svetnik dr. Marn je nadalje omenil, da je predlog za popolno odpravo krošnjarstva k novemu obrtnemu redu že stavljen in bo z dnem, ko Narodna skupščina sprejme nov obrtni red, odpravljeno tudi krošnjarstvo.

Nadalje je načelnik Gremija za

ljubljansko okolico g. Fr. Zebal izročil velikemu županu pritožbo glede tihotapljenja s saharinom preko državnih mej in opozoril g. velikega župana na veliko škodo, ki jo s tem utrpri monopolna uprava. Veliki župan je izjavil, da ukrene potrebne korake sporazumno s finančno delegacijo, da se izdajo stroge odredbe proti tihotapcem saharina v obmejnih krajih.

Gibanje cen v veletrgovini.

Beograjski »Privredni Pregled« cen v veletrgovini za mesec februar 1925. sledeče poročilo:

Doba	(Po beograjskem Privrednem pregledu.)							
	poljedel. pridelki	živina in produkti	sadje in zelenjava	gradivo	kolonij. blago	industr. izdelki	celotni indeks	
povprečje leta 1913	100	100	100	100	100	100	100	
januar 1923	2740	1901	912	2240	1954	2830	2098	
januar 1924	2295	2626	910	2062	1667	2618	2034	
februar 1924	2380	2888	994	2062	1685	2618	2101	
marec 1924	2433	2479	1005	2092	1709	2523	2040	
april 1924	2351	2290	969	2060	1683	2484	1973	
maj 1924	2245	2082	1036	2132	1681	2292	1911	
junij 1924	2158	2211	1123	2161	1711	2340	1984	
julij 1924	2188	2317	1203	2161	1712	2389	1995	
avgust 1924	2256	2482	1347	2097	1709	2402	2049	
september 1924	2108	2417	1401	2154	1547	2246	1978	
oktober 1924	2080	2394	1670	2145	1549	2048	1981	
november 1924	2019	2520	1726	2257	1602	2102	2037	
december 1924	2115	2544	1836	2265	1608	2207	2112	
januar 1925	2164	2263	1859	2191	1531	2067	2012	
februar 1925	2212	2009	1850	2346	1521	2015	1993	

Celotni indeks cen v veletrgovini se je napram januarju znižal za 19 točk ali za 1 odstotek.

Posamezne skupine kažejo nastopne izpremembe:

Skupina poljedelskih pridelkov se je napram januarju podražila za 2,5 odstotka in sicer je to povzročila čvrsta tendenca v ceni pšenice in koruze v inozemstvu.

Skupina živali in živalskih produktov se je napram stanju v mesecu januarju znižala za 12%. Cene pri nas se se morale prilagoditi povišani vrednosti dinarja in cenam na inozemskih tržiščih. Skupina sadja in zelenjave je ostala neizpremenjena, a skupina stavbeni material se je podražila za 7%. Opaža se večje povraževanje po stavbnem materialu, vsled česar so se cene okrepile.

Skupina kolonijalno blago se je le neznatno zvišala, istotako tudi skupina industrijski izdelki.

Dinar se je tekom februarja gibal v Njujorku med 161 do 164.

Posli v veletrgovini so bili dosti slabi, oživili so nekoliko še le proti koncu meseca.

Izvoz se še ni zadosti prilagodil vrednosti dinarja. Uvoz je omejen na najnujnejše potrebe.

Statistični pregled italijanskega gospodarstva.

Statistični končni podatki za leto 1924 nam pravijo, primerjani s prejšnjimi leti, da gre kljub notranjim homotijam Italija v gospodarskem oziru navzgor. Najboljša priča je pač šte-

vilka. Na prvem mestu pogledimo proračun. Leta 1923/24 je izkazal deficit 418 milijonov lir, za leto 1924/25 je govoril o ravnovesju za 1925/26 pa izkazuje prebitok 180 milijonov lir. Temu primerno so šli tudi kurzi državnih papirjev od 75% nominalne vrednosti leta 1921 gor skoraj na paritet. Ravnotako so se dvignile tudi hranilne vloge, od leta 1920 za šest in pol milijard na dvanajst milijard, pri čemur pa gotovina pri bankah še ni všteta.

Poljedelska produkcija je na vseh poljih prekoračila produkcijo prejšnjega časa in pogledimo njeno ogledalo:

	V meterskih stotih	
	Prorez 1916—1920	1924
Pšenica	44,140.000	46,212.000
Koruzna	21,136.000	26,500.000
Krompir	14,003.000	19,395.000
Sladkorna pesa	12,512.000	36,000.000
Vino	61,297.000	70,864.000
Riž	5,018.000	5,914.000

Z roko v roki z omenjenimi dejstvi gre brezposelnost nazaj; leta 1921 je bilo 550.000 ljudi brez dela, leta 1924 samo še 120.000.

Drugo znamenje ugodnega gospodarskega razvoja je zboljšanje trgovske bilance. Še leta 1922 je izkazala pasivum skoraj 6 milijard in pol, leta 1923 niti 6.2, leta 1924 pa za prvih 11 mesecev samo 4.355. Natančne številke so (v milijonih lir):

1922	15.764.7	9.302.3	6.462.4
1923	17.235.0	11.058.8	6.176.2
1924*	16.889.9	12.534.5	4.355.4

* 11 mesecev.

E. Bežek:

„Chartered accountant“.

»Chartered accountant« je angleška institucija, od angleške države privilegirana družba, obstoječa iz članov revizorjev, zvanih »chartered accountant«. Za naše razmere je to popolnoma nov poklic, sličen sicer našim revizorjem, ki so nastavljeni pri privatnih podjetjih, delniških družbah in zadrugah kot pregledniki računov. Vendar je naloga angleških revizorjev, »accountantov« daleko važnejša, uglednejša, uprav angleško ti-

LISTEK.

Herbert N. Casson:

Dvanajst tipov.

Dvanajsti tip:

KUPITE SAMO OSNOVNE AKCIJE NAJBOLJSIH DRUŽB OB NEUGODNEM POTEKU NJIHOVEGA POSLOVANJA!

Za one, ki ga razumejo, je ta tip več vreden, ko vsi drugi skupaj. Samo znati je treba, ga prav uporabiti. Leta dolgo sem to delal, inel iz tega siguren dohodek in poleg tega sem užival še vsa razburjenja sporta.

Je to čisto svojevrsten tip, katerega dosedaj še nisem objavil. On je več ko tip. On je sistem.

Kder ima pogum, da ga izvaja, si bo zaslužil mnogo denarja. Istočasno pa bo koristil ljud. javnosti, ker bo preprečil, da bi šli baisse in hausse predaleč.

Pomen tega tipa je v sledečem: Skoraj vedno je kakšna panoga trgovine v neugodnem položaju: bombaž in gumi, železo ali olje, volna ali indijski lan.

V vsaki teh panog je najmanj ena trgovina, ki je znana kot solidna, napredna in dobro financirana in ki ima

velike rezerve. V poštev pride samo trvdka, ki ima osnovne delnice.

Če je kaka trgovska panoga v neugodnem položaju, potem nazadujejo seveda delnice vseh strok te panoge, tudi one najboljših.

Osnovne glavnice pa imajo to lastnost, da padejo nižje in se dvignejo višje ko vsaka druga vrsta delnic. Zato je vedno najugodnejši nakup osnovnih delnic. Osnovne delnice v poštev prihajajoče trvdke bodo torej zelo nizko padle.

Če se kupi v takem trenutku osnovne delnice zelo dobro fundirane trvdke, katere posli trenutno zastajajo, potem je sigurno, v kolikor je sploh mogoče govoriti o sigurnosti, da se da v dolednem času na teh osnovnih delnicah zaslužiti prav lep dobiček.

Zakaj osnova te špekulacije ni posamezna trvdka, temveč trgovska panoga. Izključeno pa je, da bi kaka trgovinska panoga trajno propadala. Kakor hitro se kakšna panoga boljša, morajo akcije podjetja biti med prvimi, ki se dvignejo.

Nikakor se ne bojim, da bi preveliko špekulantov uporabilo ta tip. Če bi krotilec levov povedal svojo skrivnost, kako se kroti leve, potem še dolgo ne bi sledil splošen naskok v puščavo, da bi ga vsi oponašali.

Znanje samo ne koristi mnogo. Samo v dejanje spremenjeno znanje prinese uspehov. Toda le malo ljudi je moč dejanja. Večinoma so vsi ljudje nedelavnosti.

Če bi pisal za popularen list, potem bi dejal: »Pustite svoje prihranke v hranilnici, zadovoljite se s par odstotki obresti in bodite zadovoljni!«

Jaz pa razvijam ta tip za nekaterenike, za moče dejanja — za svoje stalne bralce, svoje prijatelje. Moja namera je omogočiti, da pridejo ti lažje, hitreje in na bolj srečen način do veliko denarja.

Ves zmisel mojega življenja v teh letih je, da vzgojim kolikor mogoče veliko pridobivalcev denarja. Dalje: tudi poštenim ljudem dati sredstva, da se morejo obraniti lopovov.

Vsled tega smelo zaključujem te svoje tipe z velikim finalom, s popisom lastnega sistema špekulacije.

Da bom jasnejši: v enem letu sem zaslužil na devetih različnih vrednostnih papirjih, med njimi so bile delnice Shell petrolejske družbe in paroplovne Cunard družbe, od tri do osem točk.

Pomnite pa, da je bil to moj sistem in ne vaš. Če ga uporabite in izgubite, potem pomeni to samo to, da bi bolje storili, če bi si zgradili svoj sistem in pustili mojega v miru.

Če sem v borznih vprašanjih vprašan za svet, potem odgovorim navadno: »Če vam je največ za sigurnost, potem kupite zastavne listine.«

»Če hočete špekulirati, potem kupite prioritete delnice.«

»Če ljubite sport, potem kupite osnovne delnice.«

Toda ta dvanajsti tip je, kakor boste videli, več ko običajen tip. Kaže vam določeno pametno pot, kako zaslužiti denar in sicer potom naraščanja in padanja tečajev.

Borza je ena najkoristnejših in najboljših institucij na svetu. Ona je višek finančne civilizacije.

Norci jo sovražijo, slabiči pa se je boje. Oboji z vzrokom. Ne obstoji niti za norce in niti za slabiče.

Če bi se verjelo nespametnim pisacem, ki napadajo borzo, potem bi ona bila shajališče za volkove in ovce. Goščava s samimi pastmi. Leglo samih komplotov in zarot.

Če bi se verjelo socialistom in drugim mladim teoretikom, potem je borza prva trdnjava kapitalizma. Ona je tisti črni ljudožerec, ki straši v vseh socialističnih bajkah.

»Vsi daleč stran od borze!« Tako doni njih klic, »ker jama razbojnikov jel!«

(Konec sledi.)

pična in se z nalogami naših preglednikov ne da primerjati.

Sedanji angleški accountant ni samo teoretičen in praktičen strokovnjak v knjigovodstvenih poslih, nego on je popolen strokovnjak v vseh gospodarskih znanostih, praktik prve vrste. On ne pregleduje samo knjige, nego upeljava nova knjigovodstva, vodi knjigovodstva posameznih podjetij strokovno, pregleduje tudi računovodstva mest, občin, privatnih in delniških podjetij vsake vrste, proučuje tudi istočasno obratovanje in organizacije podjetij, fungira kot gospodarski svetovalec v najrazličnejših gospodarskih transakcijah pri pridobitnih in javnih gospodarstvih. On je svetovalec in zastopnik kapitalistov, organizator podjetij itd. skratka, on je mož, ki daje angleškemu trgovskemu svetu tisti angleški tip točnosti, solidnosti, hladnega preračunavanja in realnosti, tip, katerega celi svet občuduje in spoštuje.

Nobena bilanca angleške družbe, ki po zakonu javno polaga računa, ni brez podpisa enega ali več accountantov. Delnice družb, katerih bilance ne nosijo podpisov accountantov, niso pripuščene kotaciji na borzi. Sicer je itak vzakojeno, da morajo delniške družbe predložiti redno svoje bilance v revizijo accountantov, vendar ima tako revidirana in podpisana bilanca svojevrstno obilježje.

Institucija accountantov je zelo zaslužna za celokupno angleško narodno gospodarstvo. Dvignila je realnost celokupne trgovine in privatnega gospodarstva, dvignila pošteno uradniško osebje in dvignila napredek v vseh panogah podjetij. Velik ugled angleškega in ameriškega trgovca in njegovo konkurenčno zmožnost pripisujejo udeleževanju te institucije. S pomočjo angleškega trgovca se družijo pojem realnosti.

Potom te institucije se je moderniziralo obratovanje podjetij, pospeševalo moderno knjigovodstvo, ker se vsestransko izvežban accountant zanima za vse specijalne novosti v vseh obratih, katere vidi in proučuje, in na podlagi lastnih izkušenj uvaja najboljše načine vodenja obratov in knjigovodstva v ostala manj urejena podjetja.

Accountantje prevzemajo upravljanje in izvedenje zapuščin, katere pripadajo dostikrat v upravljanje ljudem, ki nimajo smisla za upravljanje zapuščin trgovskega ali industrijskega značaja. Pri upravljanju tujega premoženja revizijsko poročilo accountanta izdatno olajša stališče upravitelja in ga razbremeni v mnogih ozirih odgovornosti, lastnika tako od tujih ljudi upravljanega premoženja pa revizijsko poročilo pomiri. Pri osnavljanju in obnavljanju podjetij, pri izpreminjanju podjetij v drugo obliko, pri preorganizaciji družb, izdajah delnic in sličnih transakcijah se izkazuje delovanje accountantov v veliko korist vseh interesentov. Ravnotako imajo mnogo koristi delničarji, združniki ali v podjetjih ne delujoči družabniki, komanditi, od zanesljive kontrole od strani neodvisnih strokovnjakov. Manjšine delničarjev iščejo v njih obrambo svojih interesov.

Accountant je odločujoči sodnik v trgovskih zadevah in pri defraudacijah merodajen strokovnjak.

Kot konkurzni upravitelji, likvidatorji, nameščenci in pooblaščenca trgovskih in industrijskih podjetij delujejo z vsemi uspehi. V trgovskih sporih odločujejo ali imajo vsaj velik vpliv pri sodnih odločitvah. Zavzemajo stališča pri okrnjevanju dobrih običajev, navad in načel, so pomožni organi državnega pravdnika, notarja, sodišča in vlade.

Na kratko, accountantje so možje, ki po obširnosti in važnosti njihovega delovanja so in morajo biti strokovnjaki prve vrste, trdni značaji, neupogljivi in energični, nedostopni vsakim uplivom.

Mnogo zakonskih določb je bilo izdanih, ki se nanašajo na stališče in naloge accountantov. Zanimiv je Companies Act. od 8. avgusta 1. 1900, katerega paragrafi 21. do 23. govore o regulaciji revizije knjig pri delniških družbah. Radi zanimivosti jih prinašam v prevodu.

§ 21., 1. Vsaka družba izbere v vsaki svoji redni generalni skupščini enega ali več revizorjev, ki uradujejo do naslednje skupščine.

2. Ako se pri obnem ne določijo stal-

ni revizorji, tedaj more Board of Trade na predlog kateregakoli člana družbe določiti družbi enega stalnega revizorja. (Konec sledi.)

Špediter kot carinski posrednik.

K carinskem zakonu z dne 23. januarja 1899 izdal se je vsled člena 273 pravilnik o carinskih posredovanjih z dne 21. julija 1921, razglašen v »Službenih Novinah« z dne 3. avgusta 1921, št. 170. in v Uradnem listu z dne 31. avgusta 1921, št. 270. Člen 1. pravilnika našteva pogoje, pod katerimi sme biti kdo postavljen za carinskega posrednika, ki ima potem pravico izvrševati carinsko posredniške posle pri carinarnicah za druge osebe. Ni treba, da carinski posrednik opravlja te posle osebno, člen 5. mu daje namreč pravico, da ima v to svrhu pomočnike, ki jih mora prijaviti carinskemu oblastvu, ki pa v zvezi temu nimajo pravice podpisavati deklaracije. Za njih poslovanje je odgovoren carinski posrednik.

Glasom čl. 2. pravilnika postavlja carinske posrednike minister za finance, odnosno generalna direkcija carin ter se vsaka postavitev razglasi v »Službenih Novinah«. Carinski posredniki so glede svojega službenega poslovanja pod kontrolo carinarnic in ministra za finance odnosno generalne direkcije carin.

Isti člen pravilnika daje pravico do carinskega posredništva tudi trgovskim firmam in drugim pravnim osebam, ki se bavijo z odpremnimi špediterskimi posli in je njih firma protokolirana pri sodišču, toda imeti morajo v svojem obratu nameščeno vsaj eno osebo s pogoji, ki jih določa čl. 1. pravilnika. Odgovorna je za svoje nameščence seveda tvrdka sama nasproti carinskemu oblastvu že na podlagi pravilnika, nasproti svojim komitentom pa na podlagi pooblaštilnega razmerja in predpisov trgovskega zakona osobito onih, zadevajajočih špedicijska opravila.

Ena glavnih odgovornosti nasproti svojem komitentu nastaja za carinske posrednike pri deklaraciji sami. Odgovoren je namreč za pravilno deklaracijo pri carinarnici in nepravilna deklaracija mu naprti zelo občutne globe. Umljivo je, da pri tej odgovornosti, na drugi strani pa pri mnogokrat nejasnih carinskih predpisih in tudi carinskih tarifi posrednik včasih deklarira več oziroma po strožji tarifi, kakor je treba, da se obvaruje notorično prav znatnih glob.

Iz takih deklaracij, vsled katerih trpi potem stranka, včasih pač samo domnevano škodo, nastopajo spori, o katerih ima odločevati trgovsko sodišče.

Tako je tožnica — modistka prejela meseca marca z Dunaja dve partije ženskih slamninkov. Od takega blaga je plačati uvozno carino, seveda nižjo od neopremljenih in višjo od opremljenih slamninkov.

Posiljke je rešila tožena špedicijska tvrdka, predloživša carinsko deklaracijo, v kateri je deklarirala za opremljene in potem na postaji te deklaracije od carinarne določeno carino plačala. Plačani znesek ji je tožnica takoj povrnila.

Tožnica navaja v pravdi, da je doma kartone odprla in takoj videla, da tu ne gre za opremljene slamnike, marveč za gole forme brez vsake opreme, da je torej plačala previsoko carino. Nesla je tri izmed poslanih form na glavno carinarnico, kjer sta dva uradnika pritrdila, da so to neopremljeni klobuki.

O tem je obvestila toženo tvrdko, ta je pa trdila, da je take klobuke cariniti kot opremljene. Končno je tožnica rekla, da naj ji pošlje tri izmed dotičnih form, da jih pošlje na direkcijo carin v Beograd, da bodo

tam ugotovili, kaj je pravilno. Tožnica je res izročila toženki zahtevane tri forme in ta se je zavezala, da jih ji bo plačala, če jih v 14 dneh ne vrne.

Čez nekaj tednov je tožnica zvedela od toženkinih uradnikov, da je zadeva že rešena njej v korist, da je toženka napačno zacarinila in da ji bo povrnila razliko. Toda toženka potem ni ji tudi ni hotela plačati izročeni treh slamninkov. Vsled tega je vložila tožnica tožbo na plačilno razliko vsled preveč plačane carine v znesku 1390 dinarjev in za tri slamnike 1350 Din, skupaj 2740 Din s 6% obrestmi od 21. marca 1923.

Toženka je ugovarjala, da je nje uradnik najprvo deklariral slamnike kot neopremljene, da ga je pa carinski revizor opozoril, da je tako blago vsled neke nove inštrukcije generalne direkcije carin ocariniti kot »opremljeno« blago in da bo plačal petkratno kazen, če deklaracije do revizije ne popravi. Seveda je moral potem toženkin uradnik deklarirati slamnike kot opremljene.

Tožnica je pozneje res izročila toženki tri slamnike (forme), te je pa toženka, ko so prišli iz Beograda nazaj, poslala tožnici, ki jih pa ni hotela sprejeti, odkar so ji še vedno na razpolago.

Trgovsko sodišče je tožbeni zahtevak zavrnilo in obsodilo tožnico v povračilo stroškov tožene tvrdke v znesku 1066 Din.

V razlogih pa izvajajo, da tožena tvrdka kot carinski posrednik odgovarja tožnici za škodo v smislu čl. 282.379. trg. zakona, ako ne postopa s skrbnostjo rednega trgovca. Toženka trdi, da te dolžnosti ni zanemarila, ker je slamnike zacarinila tako, kakor je zahtevala carinarnica po svojih organih.

Carinski revizor je kot priča potrdil, da so ga toženkini nameščenci še vprašali, če naj slamnike deklarirajo kot opremljene ali neopremljene in jih je on opozoril, da smatra carinarnica take slamnike za opremljene. Malo časa prej je namreč generalna direkcija carin v nekem drugem enakem slučaju tako odločila.

Zaslišal se je tudi zvedenec, ki je oddal mnenje, da sicer on smatra take slamnike za neopremljene v smislu t. p. 368, vendar se pa smatrajo tudi slamniki vsled konkretnih odločb tarifnega biroa v Beogradu v obče za opremljene, ter so se marca 1923, vedno tako deklarirali in je se danes praksa ista.

Po ugotovitvi vsega tega ne more biti govora o tem, da tožena tvrdka ni ravnala tako, kakor se more zahtevati od rednega trgovca. Če bi postopala drugače, zapadla bi stranka carinski kazni.

Zvedenec pravi sicer tudi, da mora carinski posrednik v dvomljivih slučajih štiti interese strank s tem, da izposluje odločbo tarifnega biroa, pravi pa ob enem, da je to le tedaj njegova dolžnost, če upa na ugodno rešitev. Toda tega pogoja v predležem slučaju ni bilo, kar sledi že iz dejstva, da se praksa ni spremenila kljub temu, da so se take odločbe izzvale v drugih slučajih, nasprotno sledi iz navedbe carinskega revizorja in zvedenčevega mnenja, da se ravno z ozirom na take konkretne določbe pri carinarnici razlaga pojasnilo v oficijelnem komentarju k tar. post. 368. zelo strogo. Na možnost, da postane tarifni biro nekega lepega dne drugega mnenja, kakor to omenja zvedenec, se pač carinskemu posredniku pri svojem poslovanju ni treba ozirati. Specijelnega naloga za to pa tožnica ni dala.

Tožbeni zahtevak, zadevajoč povrnitev difference na carini, je bilo vsled tega zavrniti.

Pa tudi za izročene tri slamnike se tožnici ni ničesar priznalo, ker se je prvotno dogovorilo, da plača slamnike tvrdka le, če bi jih tožnica po vrnitvi ne mogla prodati. Po pričah pa je dokazano, da je tožnica slamnike pozneje že nazaj vzela, pa jih potem po toženkinem deklarantu na lastno pest poslala v Beograd. Tožnica se torej sama ni držala prvotnega dogovora in iz njega tudi ne more izvajati nobenih pravic.

Trgovina.

Naš izvoz v Češkoslovaško v januarju 1924 je dosegel vrednost 45,954.245 čK, to je 3.27% celokupnega uvoza v Češkoslovaško, kateri predstavlja vrednost v iznosu 1.406.703.738 čK. Najvažnejši predmeti tega našega uvoza v Češkoslovaško so bili žito, moka v vrednosti 33,533.085 čK (20,697.440 kg), govedo 2,659.682 čK, mesni izdelki 1,750.771 čK, mast 1,007.153 čK, odpadki 2,074.751 čK. Težina tega uvoza znaša 25,316.733 kg in 1745 komadov.

Bolgarska zunanja trgovina v I. 1924. V teku lanskega leta je znašal uvoz v Bolgarijo 5557 milijonov levov, izvoz pa 4902 levov, tako, da je znašala pasivnost bolgarske zunanje trgovine lani 655 milijonov levov napram 1583 milijonom levov v letu 1923. Iz teh podatkov je razvidno znatno izboljšanje bilance bolgarske zunanje trgovine.

Za udeležnike sejmov v Nemčiji. Naš konzulat v Berlinu je sporočil ministru financ, da na podlagi objave državne komisarija za dajanje dovoljenj za izvoz in uvoz z 20. januarjem t. l. ni treba dovoljenja za uvoz in izvoz, niti ne podležijo plačanju carine predmeti, ki so naslovljeni na sledeče razstave: od 15. do 17. marca 1925 v Breslavi, od 20. do 25. marca 1925 v Kölnu od 22. do 31. marca 1925 v Frankfurtu n. M. Pošiljke morajo pa biti opremljene z dokazilnimi pismi, da so določene za navedene razstave in da se operacije zavijanja in odvijanja morajo vršiti pri carinarnicah navedenih mest. Za blago in ostale predmete, ki se ne izvozijo v času dveh mesecev po zaključitvi sejma, se bo moralo plačati predpisane carinske pristojbine. Izvoz blaga in ves promet se ima vršiti pod carinsko kontrolo.

Italija bo imela 240 borznih mešetarjev. Italijanski finančni minister je sporazumno z ministrom državnega gospodarstva z ukazom določil število borznih agentov na 240, ki se razdelijo tako: Milan 60, Genua 45, Turin 39, Rim 39, Trst 30, Napolj 15, Firenze 5, Bologna 4 in Palermo 3. Vsak agent ima lahko dva zastopnika. Agenti na borzah v Milanu in Genovi bodo morali položiti kavejco enega milijona lir, v Rimu, Turinu in Trstu 800.000, na drugih borzah 500.000 lir.

Fond za pobiranje tihotapstva. Generalna direkcija carin objavlja, da je fond za pobiranje tihotapstva dosegel vsoto 1.472.023 Din, ki so plodonosno naloženi pri državni hipotekarni banki.

Premog na srednjeevropskih tržiščih. Srednjeevropska, predvsem avstrijska, tržišča dobivajo od raznih strank ponudbe na dobavo premoga, največ iz Češkoslovaške in iz Nemčije. Ponudbe so skoraj desetkrat večje nego potrebščine. Zaradi tega izkušajo posamezni producenti cene kolikor mogoče znižati. Edino v Francijo se premog prodaja še po ugodnih cenah. Francoski premogokopi iščejo rudarje pa vseh državah, da dvignejo produkcijo. Poraba premoga za kurjavo v privatnih hišah je letos zaradi mile zime jako padla, deloma so pa povzročili manjšo porabo premoga novi sistemi peči, v katerih se veliko manj pokuri. Tudi v industriji se porablja vedno manj premoga, ker se uveljavljajo novi sistemi, ki prihranijo izdatne množine. Poleg tega izpodriva premog vedno bolj surovo olje, plin in električna sila. Vse te okolnosti vplivajo na to, da je položaj na tržiščih za premog neugoden.

Rumunija bo uvažala pšenico iz Kanade. Rumunija, ki normalno pridela ogromne množine pšenice, trpi letos veliko vsled pomanjkanja žita. Rumunski mlinci so vlado naprosili, da jim dovoli uvažati kanadsko pšenico. Istotako je prosilo vlado mesto Galac, da sme za aprovizacijske namene po bolgarskem in poljskem vzgledu uvoziti ameriškansko pšenico. V Galacu in v drugih mestih je nastalo tako pomanjkanje moke, da dva dni v tednu ne pečejo pšeničnega kruha in se zadovoljujejo s koruznim kruhom. Ako ne dospe ameriškanska pšenica kaj kmalu, bodo nastopile še večje težave.

Prepovedan uvoz naše živine v Švico. Švica je izza dne 23. februarja 1925 prepovedala uvoz žive živine za klanje iz Jugoslavije, Bolgarske in Rumunije, češ da se je v večjih slučajih ugotovila živinska kužna bolezen.

Industrija.

Produkcija soli v naši državi. Iz mizerije soli, ki vlada zlasti pri nas v Sloveniji, bi se moglo mogoče sklepati, da ne poseduje naša država zadostno bogatih ležišč kamene soli in morskih solarn. V resnici temu ni tako, ampak je nasprotno naša država zelo bogata na soli in pri izkoriščanju rudnikov kamene soli z modernimi tehničnimi pripomočki bi se dalo pokriti potrebe cele države. Tudi so mizeriji glede soli križve prometne razmere. Toda upanje je, da se bo to v doglednem času popravilo. Leta 1921 se je pridobilo v naši državi 34.922 ton 944 kg soli, kar pa ni niti tedaj zadostovalo za potrebe našega prebivalstva in naše industrije. Te potrebe so seveda tekom časa močno narastle. Leta 1921 je uvozila naša država 38.952 ton 973 kg soli v skupni vrednosti 30.643.625 Din. Že iz teh števil je razvidno, kako velikanskega pomena je za našo državo in za naše gospodarstvo, da se naša industrija soli čimprej in v čim večji meri izpopolni. Vsota 30 milijonov dinarjev, ki smo jo morali plačati inozemstvu za uvoženo sol, bi se mogla z veliko koristjo porabiti za izboljšanje naše produkcije. Napredovanje produkcije soli je razvidno iz sledečih podatkov: V Kreki se je leta 1919 produciralo 30.405.139 kg soli, leta 1920 je produkcija padla na 20.024.510 kg soli in leta 1921 je znašala 24.249.000 kg soli. V Simin Hanu je bilo produciranih leta 1919 celokupno 121.023 kg soli, leta 1920 je produkcija narasla na 3.687.608 kg in leta 1921 je dosegla že 4.416.608 kg. Na otoku Pagu je znašala produkcija soli v letih 1919, 1920 in 1921 celokupno 3.091.000 kg kg oziroma 3.107.530 kg oziroma 5.186.799 kg morske soli. V Stanu na polotoku Plješčen je znašala produkcija morske soli v letu 1919 510.235 kg, v letu 1920 je narasla na 1.203.370 kg in v letu 1921 je dosegla 1.607.370 kg. Pri racionalni produkciji bi se moglo z modernimi tehničnimi sredstvi produkcija soli pri nas tako povečati, da bi ne le krila domače potrebe, ampak bi imeli celo dovolj večje količine soli na razpolago za izvoz. Upati je, da bo država tudi tej panogi posvetila svojo pažnjo in da bomo s povečanjem produkcije ne le ugodili neprestanim pritožbam radi pomanjkanja soli, ampak tudi povečali naš izvoz za predmet, ki ga moramo sedaj žal v toliki količini uvažati.

Novi rudniki v Jugoslaviji. Pri Uroševacu na železniški progi Skoplje—Kosovska Mitrovica, 7 km od železnice so se pred kratkim odkrila ogromna ležišča mangana, železa in magnezita. Magnezita se je dosedaj odkrilo 13 plasti, med temi štiri v širini 13 m, 1 v širini 28 m in 1 v širini 31 m. Množino odkritega magnezita se ceni na 10 milj., mangana na 5 milj. in železa na 20 milj. Din. Za izkoriščanje teh rud se osniva sedaj posebna delniška družba.

Denarstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Dne 11. t. m. se je vršila bilančna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, na kateri je bila odobrena po ravnateljstvu predložena bilanca zavoda za l. 1924. Bilanca izkazuje v vseh panogah poslovanja napram oni za l. 1923 znaten napredek kljub hudi denarni krizi, v kateri se je nahajalo tudi tekom minulega leta celokupno gospodarstvo v naši državi. Zlasti so znatno narastle vloge na knjižice in vezane vloge na tekočih računih, ki znašajo preko 153 milijonov dinarjev napram 100 milijonov dinarjev v l. 1923. Skupni promet banke v minulemu letu je presegal znesek 29 milijard dinarjev, blagajniški promet pa znesek 12 milijard dinarjev. Izkazani čisti dobiček za poslovno leto 1924 znaša Din 8.690.369.74 napram Din 8.210.756.14 v letu 1923. Sklenilo se je, predlagati obnemu zboru, ki se bo vršil 4. aprila ob 15. uri popoldne v palači Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, kot lani, izplačilo 12% dividende v znesku Din 18.— na delnico.

Notna banka v Češkoslovaški. Drugi teden bo predložena češkoslovaškemu parlamentu novela za zakon o notni banki. Delniška glavica češkoslovaške notne banke, ki se bo imenovala »Češkoslovaška Narodna banka«, bo znašala 12 milijonov dolarjev. Osnovna glavica se bo delila na 120.000 delnic v nomi-

nalni vrednosti po 100 dolarjev vsaka. Tretjino delnic, 40 tisoč delnic, bo prevzela država. Emisijo ostalih dveh tretjin, t. j. 80.000 akcij, bodo prevzele hranilnice, zavarovalni zavodi, deželni finančni inštituti in javnopravne osebe. Guvernerja in viceguvernerja banke bo imenovala vlada. Tretjino novih članov nadzornega odbora bo imenovala vlada, drugi dve tretjini bodo izbrali delničarji. Zakon o notni banki mora takoj, ko ga odobri narodna skupščina in sankcionira predsednik republike, stopiti v veljavo. Z ustanovitvijo notne banke se nikakor ne namerava izvesti kake spremembe češkoslovaške valute. Baš zato se izvede noveliranje zakona, ker je ta zakon predvideval zlato valuto kot bazo notne banke, medtem ko določa novela osnovno stabilizacijo češkoslovaške krone v gotovem razmerju napram ameriškemu dolarju.

Dviganje lire. Lira je na newyorškem trgu dosegla 3. t. m. najnižjo kotacijo in se od tega dne zopet dviga, kar je razvidno iz naslednjih števil: dne 4. marca (sreda) otvoritev 40.1 (paritete 24.94), sklep 4.0175 (par. 24.29); 5. marca (četrtak) otvoritev 4.055 (par. 24.66), sklep 4.0475 (par. 24.706); 6. marca (petek) otvoritev 4.08 (par. 24.51), sklep 4.0875 (par. 24.46). Kotacija na italijanskih trgih na New York: 4. marca 24.89, 5. marca 24.70. Povprečna kotacija: 5. marca 24.681, 6. marca 24.525.

Šilingi v Avstriji. V Avstriji je sedaj že skoro splošno uvedeno računanje v šilingih, dasi so še vedno v prometu kronske novčance. Le neznatna množina grošev (= 100 K) je že v prometu. Dunajski novični urad namerava izdati šilinge (à 10.000 K) in polšilinge (à 5000 kron) šele tekom meseca junija t. l.

Obrestovanje v Avstriji. Obresti inozemskih denarnih virov znašajo 6% do 7%, obrestna mera pri narodni banki naloženih deviz približno 3%, bančna provizija 1 do 1½%, tako da znašajo celokupne obresti 10 do 11%. Domači kredit je izdatno dražji: 1½ do 2% preko bančnih aktivnih obresti, kar znaša

sedaj približno 15%, provizija za eno četrtletje 1%, poleg raznih postranskih pristojbin, tako da plačujejo tudi najboljše tvrdke 19 do 20% obresti, dočim plačujejo manjše tvrdke celo 23 do 24% obresti.

Obtok bankovcev Narodne banke. Narodna banka je imela po stanju z dne 28. februarja t. l. za 5759.8 milj. Din bankovcev v obtoku. Od 22. februarja t. l. dalje se je obtok zvišal za 30.8 milj. dinarjev.

Zvišanje eskomptne mere v Italiji. Spričo zvišanja eskomptne mere v Ameriki in Angliji je finančni minister odredil zvišanje eskomptne mere od 5.50 na 6% in obrestno mero za predujeme pri emisijskih bankah od 5.50 na 6.50% od 9. t. m. dalje.

Davki in takse.

Iz predloga zakona o neposrednih davkih. V št. 27. našega lista se nam je v podlistku, ki smo ga priobčevali pod tem naslovom, vrnila tiskovna pomota glede višine dohodnine pri dohodkih do 5000 Din. Dohodnina do dohodkov 5000 dinarjev naj znaša po načrtu 3% in ne 30%, kar je razvidno tudi iz nadaljnega teksta, ker doseže davek pri dohodkih 15.000 le tri in pol odstotka.

Promet.

Jugoslovansko - poljsko - rumunska železniška konferenca v Varšavi. Poljska vlada je povabila Jugoslavijo in Rumunijo na železniško konferenco, ki se bo vršila v Varšavi 20. marca, da se uredi tranzitni blagovni promet preko Poljske in Jugoslavije v Rumunijo. Konference se smejo udeležiti le železničarski funkcionarji.

Reklamacija za povrnitev presežka železniške voznine. Javno skladišče in prevozna družba d. d. v Celju opozarja trgovce in industrijalce, da prevzema reklamacije na tovarnih listih za povrnitev za previsoko zaračunane voznine. Pooblastilo za vsako pošiljko mora biti kolkovano s kolkom za Din 10.—. Plačila po izvršeni reklamaciji po dogovoru.

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

Razno.

Naša plačilna bilanca. V mesečnem poročilu hrvatske eskomptne banke je v gospodarskem poročilu sestavljena naša plačilna bilanca na podlagi uspehov l. 1924. Bilanca izkazuje na aktivni strani sledeče postavke: 1. blagovni izvoz 9539 milj. Din; 2. denar, ki ga pošljejo ali prinesejo s seboj izselniki 1200 milj. dinarjev; 3. reparacijska plačila Nemčije, Ogrske in Bolgarske 600 milj. Din; 4. plačila tujcev v naši državi 200 milj. dinarjev; 5. obresti in dobički Jugoslovancev iz kupčij v inozemstvu 20 milj. Din; 6. prevoznine tuzemskih ladij za blagovni promet 20 milj. Din; 7. razna plačila iz inozemstva (dedščine, legati, pokojnine itd.) 20 milj. Din; skupaj 11.639 milj. dinarjev. Pasiva so ocenjena nastopno: 1. blagovni uvoz 9000 milj. Din; 2. potrošek naših državljanov v inozemstvu 128 milj. Din; 3. plačila naših državljanov (dijakov, turistov, trgovcev, bolnikov) v inozemstvu 400 milj. Din; 4. plačila inozemstvu na račun državnih dolgov 600 milj. Din; 5. obresti in dobiček inozemcev iz jugoslovanskih vrednostnih papirjev in iz poslov v tuzemstvu 800 milj. Din; 6. izdatki za prevozno ino inozemskih ladjah pri blagovnem uvozu 150 milj. Din; 7. razna plačila (inozemskih kreditov, dedščin, penzij itd.) 200 milj. Din; skupaj 11.278 milj. dinarjev. Naša plačilna bilanca za leto 1924 je po tej oceni aktivna za 361 milj. dinarjev. Aktivnost plačilne bilance po-

vzroča v prvi vrsti aktivnost trgovske bilance. Odločilnega pomena za aktivnost lanske trgovske bilance je bila ugodna letina koroze.

Predlog o koncentraciji trgovske in obrtniške izobrazbe. Trgovske in obrtniške šole so spadale doslej pod tri ministrstva. Srednja tehnična šola v Sarajevu je bila pod upravo ministrstva javnih del, vse obrtno trgovske šole na Hrvatskem in v Sloveniji so bile pod upravo prosvetnega ministrstva, šole v ostalih pokrajinah pa pod upravo ministrstva trgovine in industrije. To različno vodstvo šol, ki imajo isti cilj, naj pride s prihodnjim šolskim letom pod eno upravo. Zato je ministrstvo trgovine in industrije zahtevalo, naj vlada sprejme v finančni zakon o dvanaestih odredbo, ki daje ministrstvu pravico organizirati iz različnih odsekov novi oddelek za strokovno izobrazbo. Ta oddelek bi imel dva odseka, enega za trgovske, drugega za industrijske in obrtne šole. Ministrstvo trgovine in industrije bi prevzelo vse personalne zadeve in načrte za strokovno izobrazbo v teh koncentriranih šolah.

Poziv vsem delniškim družbam s sedežem v ljubljanski in mariborski oblasti. Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani v likvidaciji, razglša: Delniške družbe s sedežem v ljubljanski in mariborski oblasti se pozivljejo, naj predložijo nadzorstvenemu oblastvu (odd. ministrstva trgovine in industrije) v 14

dneh, ko se je po statutarnem določilu vršil redni občni zbor za minulo poslovno leto, računski zaključek (bilanco in račun zgbue in dobička) ter po družbenem vodstvu overovljeni prepis zapisnika o obnem zboru, ki je odobril letne račune. Računski zaključek morajo objaviti družbe z delniško glavico večjo od 1 milijona dinarjev v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti in tudi v Službenih Novinah v Beogradu; v dotični objavi je treba navesti višino in izplačilo dividende.

Naš izvoz. V zadnjih štirih letih je naša kraljevina izvozila največ blaga v Italijo, Avstrijo, Češkoslovaško, Ogrsko in Grško. Od celotnega izvoza se je izvozilo v Italijo v letu 1921 23.43%, v l. 1922 28.05%, v l. 1923 28.66% in v l. 1924 28.91%, v Avstrijo v l. 1921 35.88%, v l. 1922 22.97%, v l. 1923 28.93%, in v l. 1924 24.46%; na Češkoslovaško v l. 1921 4.10%, v l. 1922 8.11%, v l. 1923 7.82% in v l. 1924 9.89%; na Ogrsko v l. 1921 1.21%, v l. 1922 5.24%, v l. 1923 7.79% in v l. 1924 7.93%; na Grško v l. 1921 5.19%, v l. 1922 4.67%, v l. 1923 5.74% in v l. 1924 7.09%.

Svarilo pred izseljevanjem v Južno Ameriko. Generalni konzulat SHS v Buenos Airesu je poslal izseljeniškem komisarijatu kraljevine SHS v Zagrebu obširno izvestje o položaju v raznih državah Južne Amerike, kamor se naši ljudje zopet v večji meri izseljujejo. Generalni konzulat svari pred izseljevanjem v te kraje, ker so radi revolucije v Braziliji, ki še vedno traja in ki bo še skozi cele mesece povzročala abnormalno stanje v vseh državah Južne Amerike, postale razmere skrajno težavne in je velik del naših rojakov tam brez dela. Svari se zlasti pred izseljevanjem v Brazilijo, Argentino in Uruguay.

Češko pivo v Avstriji. Vsled znižanja uvozne carine za češko pivo v Avstriji ob sočasnem znižanju prevoznine po čeških železnicah, je uvoz plenzskega piva v Avstrijo jako narasel. Dočim se je preje uvozilo na Dunaj pri carini 30 zlatih kron za 100 kg povprečno po 2 vagona češkega piva, se uvozi po znižanju carine na 12 zlatih kron povprečno po 4 vagona na dan. Vsled tega se je tudi cena za plenzsko pivo izdatno znižala in sicer od 13.000 do 7500 K.

Predvojna in sedanja zlata avstrijska krona. V zadnjem času se je ponovno povdarjalo, da obstoji med predvojno zlato krono in sedanjo avstrijsko zlato krono precejšnja razlika. Ta trditve je popolnoma pravilna, kajti zlata krona znači samo razmerje vrednotne edinice napram zlatu. Ker je cena za zlato napram predvojni dobi padla, se je s tem znižala tudi kupna moč zlate krone. Isto velja tudi za države s takozvano zdravo valuto (na primer: Švico, Anglijo in Ameriko), dasi je valuta na polni ali vsaj približno polni zlati pariteti. Tudi v teh deželah so se cene napram predvojni dobi izdatno izpremenile. Ako računimo predvojne cene z eno enoto, znašajo blagovne cene po indeksu v Ameriki 1.49, na Angleškem 1.70 in v Švici 1.69. Tudi v teh državah z zdravo valuto je torej preživljanje sedaj veliko dražje nego je bilo v predvojni dobi. Kupna cena zlata je torej padla v vseh državah sveta. Tudi Avstrijec ne more kupiti za zlato krono istega, kar je kupil l. 1914. Dočim znaša zlata pariteta krone 14.400 kron, je dosegel indeks za preživljanje v februarju t. l. že 17.116 točk, dasi ta številka ni zanesljiva, kajti indeksna številka za veletrgovino je dosegla ob istem času 21.081 točk. Sedanje cene so torej povprečno za 20.000 krat večje nego v predvojni dobi, kar znači, da se za sedanji šiling kupi polovico manj nego se je kupilo za eno predvojno krono.

Sprejem Nemčije v Društvo narodov. Kakor poročajo inozemski listi, se je v zadnjem zasedanju sveta Društva narodov doseglo popolno soglasje za sprejem Nemčije v Društvo narodov.

Naša udeležba na velesejmu v Milanu. Ministrstvo trgovine in industrije je podvzelo potrebne mere glede udeležbe na velesejmu v Milanu v mesecu aprilu, da bo tam poleg večjega števila privatnih oseb zastopana tudi oficijelno naša država.

Dunajski spomladanski sejem. V nedeljo se je otvoril dunajski spomladanski

velesem za leto 1925 z običnimi otvritvenimi svečanostmi. Razlika obstoji letos v tem, da se je velesem podaljšal za en dan, da se na ta način pridobi dva praznika za obisk, t. j. nedeljo 8. in nedeljo 15. t. m. V kolektivnih razstavah velesema imamo to pot: mednarodno knjigotrštvo, jestvine, motorna prometna sredstva, termotehnika, zemljedelski izdelki z poskušnjo vina, mlekarstvo. V sejmski palači so: knjižni in tiskarski obrt, galanterijsko blago, stekleno, porcelansko, luksuzno blago, zlati in srebrni nakiti, glasovirji in drugi glasbeni instrumenti, umetnostni obrti, kožarsko blago in potniški predmeti, papir, pisalne potrebščine, pisarniške potrebščine, predmeti za fotografiranje, kino in fina mehanika, predmeti za kadilce, solčniki in dežniki, milo, sveče, parfemi, glavnik, toaletni predmeti, lekarniški preparati, igrače, športni predmeti, ure, optični luksuzni predmeti, embalaža, reklama. V novem dvoru so sledeče skupine: obutev, čevljarški stroji, čevljarške potrebščine, perilo za gospode in gospe, konfekcija za gospode in gospe, tekstilno blago, umetnostni obrt in kožuševine. V Rotundi so zastopane sledeče skupine: stavbarstvo, razsvetljava, peči, kemični produkti, elektrotehnika, radio, železno in metalno blago, vozila in njih sestavni deli vsake vrste, hišne in kuhinjske potrebščine, lesna industrija, košarstvo, poaljedski stroji, življenjske potrebščine, luksuzno pohištvo, strojarstvo, sanitetno pohištvo.

Državna borza dela v Mariboru. Od 1. marca do 7. marca je bilo pri tej borzi dela prijavljenih 122 prostih mest, 253 oseb je iskalo službe, v 57 slučajih je posredovala borza uspešno in 14 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 7. marca pa je bilo 1121 prostih mest prijavljenih, 2154 oseb je iskalo službe, v 573 slučajih je posredovala borza z dobrim uspehom in 37 oseb je odpotovalo.

Neophodno potrebna pomoč za reklamu. Veoma poduzetan oglasni zavod »Publicitas« d. d. u Zagrebu izdal je opširan katalog o svim jugoslavenskim novinama. Samo stručnjak može prosuditi koliko truda je to zadalo. Navedeni su naravno samo oni dnevnici, listovi te časopisi, koji preuzimaju oglase, nu može se ali mirne duše tvrditi, da se nije zaboravilo ni na jedan i malo važniji list. Bez obzira na političku pripadnost, na političku smjer, bez obzira na jezik i na struku navedeni su svi listovi. Taj katalog stoji svakome besplatno na raspolaganje.

Ljubljanska borza.

11. marca 1925.

Blago: Trami, merkant. tesani, lepo, suho blago, od 11/13—24/29, fco Postojna 3 vag., den. 390, bl. 390, zaklj. 390; smre-

kovi in jelovi plohi, 40; 50 in 60 mm, fco Postojna den. 362; bordonali, 6—9 m, 9—12 m, 35/35 < 40/40, fco meja den. 455; bukovo ogle, Ia, vilano, fco meja den. 118; pšenica sremska, par. Ljubljana bl. 490; pšenica medjimurska, par. Ljubljana bl. 475; odpadki pšenice, par. Ljubljana bl. 325; otrobi pšenični, drob., pol pap. pol jutaste vreče, fco Ljubljana bl. 205; koruza nova, prompt., fco sremska postaja bl. 182.50; koruza nova, april, maj, junij, fco Postojna tranz. bl. 260; oves makedonski, fco Ljubljana bl. 340; ajda siva, fco štajerska postaja bl. 310; ajda siva, fco medjimurska postaja bl. 325; ajda siva grašćinska, fco medjimurska postaja bl. 337.50; laneno seme, zimsko, fco Ljubljana den. 700; bučne peške, neresetane, fco hrvatska postaja bl. 450; bučne peške, resetane, fco hrv. post. bl. 500; fižol ribn., čišč., fco Ljubljana den. 320; fižol koks, čiščen, fco Ljubljana den. 340; modra galica, 98/99, fco Postojna tranz. bl. 646.

Vrednote: 7% invest. pos. iz leta 1921 den. 65, bl. 68; 4% Kranj. dež. pos. iz l. 1888 bl. 22.50; 4½% Kranj. dež. melioracijsko pos. iz l. 1911 bl. 22.50; 4½% Kranj. dež. pos. iz l. 1917 bl. 22.50; Loterijska 2½% drž. renta za vojno škodo bl. 158; Celjska posojilnica d. d. den. 210, bl. 214; Ljublj. kred. banka den. 235; Merkantilna banka den. 104; Prva hrv. štedionica den. 940, bl. 948; Krva. zav. za trg. in ind. den. 192, bl. 200; Str. tov. in liv. bl. 135; Združ. pap. Vevče den. 100, bl. 112; »Nihag« d. d. den. 39; Stavbna družba den. 275, bl. 285.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 6. marca 1925 se je prignalo 260 svinj, 1 ovca in 2 kozi; cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 100—125 Din; 7—9 tednov 150—200; 3—4 mesece 300—375; 5—7 mesecev 500—625; 8—10 mesecev 750—875; 1 leto 1250—2000 Din. 1 kg žive teže 12—13; mrtve teže 16.25 do 17.50 Din. Prodalo se je 104 komade.

Mariborski tržišni dan (7. t. m.). Trg je bil dobro preskrbljen, pa tudi dobro obiskan, kupčija je bila dobra. Bilo je 81 slaninarjev na trgu ter je prodajalo svinjino po 20—35, slanino 25—30 in drob po 20 Din kg; domači mesarji so malo odjenjali s cenami, in sicer so prodajali govedino po 13—20, teletino 15 do 20, svinjino 20, klobase 25—50, prekajeno meso 35—45, drob 8—15, ovčje meso 20 Din; v mestni mesnici so ostale cene za govedino 15—16, teletino 20, svinjino 22 Din kg. Ribe so se prodajale po 20 Din kg. Perutnina, katere je bilo okoli 400 komadov, se je prodajala: kokoši po 25—50, race in gosi 60—100, purani 100—125 Din komad. Domačih zajčkov je bilo 40. Cena jim je bila 8 do 60 dinarjev komad. Lončena in le-

senaroba se je prodajala po 0.50 do 1.50 dinarjev komad. Brezove metle 2—6 dinarjev komad; en ročni voziček 800 dinarjev; koruzna slama 25 Din. **Krompir, zelenjava, sadje in druga živila.** Tega je bilo 30 vozov. Cene so bile krompirju 10—10.50 za mernik, ohrovtu, solati, zeljnatim glavam 2—6 Din za komad. Čebuli 3—7, česnu 4—10 Din venec. Kislemu zelju 3.50—4, kisli repi 2, jabolkam 2.50—6, hruškam 10—20 Din za kilogr., jajcam 1—1.25, pomarančam 1 do 2.50, limonam 1 do 1.50 Din za kom, bučnemu olju 30—33, mleku 3—3.50 Din liter.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 4. t. m. so kmetje pripeljali 3 vozove sena, v soboto 7. t. m. pa 19 vozov sena in 6 vozov slame na trg. Cene so bile senu 75—90, slami pa 62.50 do 65 Din za 100 kg.

Tržne cene za meso v Celju (1. t. m.). Govedina: v mesnicah I. 22, II. 20; na trgu I. 20—22, II. 15—20, vampi 10—12 za kg, pljuča 10, jetra 15. Teletina: teletje meso I. 25, II. 20; jetra 20—25, pljuča 20. Svinjina: prašičje meso I. 30, II. 25, pljuča 15, jetra 15, glava 15, slanina I. 30—35, II. 30, na debelo 29—30, mast 36, američanska 32, šunka 32.50 do 37, prekajenega mesa I. 32.50—37, II. 32.50, prekajeni parklji 10. Klobase: debrecinske 40, hrenovke 40, krakovske 40, safalade 30—35, posebne 30, tlačenke 20—30, sveže kranjske 50, suhe kranjske 60, brunšviške 15—17, salami 100. Perutnina: kokoš 35—40 Din kom., petelin 40, raca 40, gos 100, puran 100 do 150, domači zajec manjši 30, večji 35, 1 liter mleka 3.50—4, kisle smetane 16, 1 kg surovega masla 50, čajnega masla 88, masla 44, bohinskega sira 46—60, trapistnega sira 18—27, emendolskega 90—100, sirčka 14—16, eno jajce 1 do 1.25 Din.

Cene specerijskemu blagu v Celju. 1 kilogr. kave Portorico 76, Santos 60, Rio 48—53, pražene kave I. 88, II. 68, III. 60, kristalnega belega sladkorja 15, sladkorja v kockah 17, kavne primesi 26, riža I. 12—15, II. 7—10, 1 liter namiznega olja 28, 1 kg testenin I. 13, II. 12 dinarjev.

Mleviski izdelki na trgu v Celju (1 t. m.). 1 kg moka št. 00 7.50, št. 0 7.50, št. 2 7.10, št. 4 6.70, št. 6 5.90, št. 7 3.40, ržena enotna moka 5.80, 1 kg kaše 6.20, ješprenja 6.60, otrobov 2.80, koruzne moka 3.60, koruznega zdroba 4.40, pšeničnega 7.80, ajdove moka I. 6.40 Din.

Dunajski goveji sejem (9. t. m.). Dogon 3319 komadov. Od tega iz Jugoslavije 210 glav. Cene so nazadovale za 5 do 25 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže v šilingih: voli I. 1.50—1.70 (izjemno 1.75—2.10), II. 1.25—1.40, III. 1—1.20, biki 1.10—1.45 (1.60, krave 1 do 1.35 (1.45), slaba živina 0.60—1 šiling.

Kovinski trg v začetku marca. V Ameriki ima železna industrija zmeraj več naročil. Na koncu januarja je bilo samo zaostalih naročil za pet milijonov ton, za 220.000 več, kakor na koncu decembra. Jekla so v januarju producirali dosti več kakor v decembru. Skrbi jih dovoz železa iz Evrope, živahno razpravljajo pošiljatve litih cevi iz Francije v Ameriko. — V Evropi položaj kovinske industrije ni posebno zadovoljiv. Sicer bodo pomladanski meseci dosti popravili, vendar priznavajo, da se je trg od januarja dalje poslabšal. Pač pa so v industriji in prometu nastopile urejene razmere, bolj urejene kakor kdaj v zadnjih letih. Francozi hočejo domače vrste strniti v enotno falango. In bodo producenti tudi morali tako napraviti, silijo jih k temu koraku visoki davki, transportni stroški in finančni položaj republike. Kontrolirali bodo produkcijo in domače cene. Cene na evropskem trgu so bile okoli 5. marca te-le: **Železo v palicah** 6 funtov, surova pločevina 7, srednja 9, valjana žica 6/15. — **Angloška** produkcija surovega železa je bila v januarju najnižja od leta 1922 sem, znašala je 569.400 ton. Jekla so pa veliko nakovali, 605.000 ton napram 551.000 tonam v decembru. Položaj železne industrije smatrajo splošno za nezadovoljiv. Tembolj, ker so v začetku leta bili gledane bodočnosti drugih misli. Nekaj jih pa tolaži: nazadovanje angleških cen je omogočilo angleškimi producentom uspešnejšo konkurenco. — **Francoski** trg surovega železa je slejkoprej trden. cene se dobro držijo, eksportna trgovina tudi. V polfabrikatih se opazuje pritisk nakopičenih zalog, kar se pozna seveda tudi v cenah. Na severnem Francoskem se je stavbno gibanje ustavilo in se pozna to seveda tudi v železni industriji: brezposelnost narašča, samo v mestu Lille je 12.000 delavcev brez dela. — **Belgijski** trg se ni dosti spremenil, negotovost je opaziti tudi še sedaj. Po surovem železu in onem v palicah povprašujejo zmeraj manj, v pločevini se opaža tuja konkurenca. — Cene na nemškem trgu gredo gor. Okoli 5. marca so bile te-le: **Železo v palicah** 135 do 140 zlatih mark, valjana žica 150 itd. Veselje do nakupovanja je na Nemškem zmeraj večje in upajo, da se ne bo zmanjšalo. Eksportni trg se ugodno razvija, nemške cene so pa še vedno nad svetovno pariteto. Zdi se, da se Nemci vsled dobre domače zaposlenosti za inozemska naročila bolj malo brigajo. — **Češkoslovaški** domači trg je še zmeraj trden. Spomladanski meseci bodo kakor povsod drugje položaj kovinske industrije zboljšali. V eksportni trgovini svetovna pariteta Čehom še sedaj ne ugaja in se omejuje njih eksport skoraj izključno na balkanske dežele.

* * *

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoč. potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedjarje, sodno blago, pletenine, šepar roba, ščetke, mikace, toaletno blago. Telefon 915

TISKARNA "MERKUR"

Trg. ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica št. 15

Tiska časopise, poselnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovodnica

Telefon št. 538
Rajna pri post. št. 15.308

Posluje po celi Jugoslaviji
Ustanov. l. 1923. Delniška glavica znaša 3.000.000 Din v zlatu.

"JUGOSLAVIJA"

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenska zavarovanja, 3. nezgodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam vsled tatunskega vloma, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla. — Največji in delujoči zavod. Družba je prevzela od »Črnske vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniks« (učarjni oddelki) in »Franko-Hongroise« ves njihov kupčijski obstoj v naši državi. — Najnižje tarife. Takašnje plačila škod. — Glasom naredbi ministrstva za vojno in mornarico nadomeščajo police splošne zavar. družbe »JUGOSLAVIJE« zensitvene kavelje za častnike.

Pisarna: Dunajska cesta 15.

Telefon 57.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta št. 3

Krovce, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodo-vodov

Naprava strelovodov. - Kopalniške in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za simež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (skalle) za konzerve

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znanka

Gritzner in Adler

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana

Penk v vazonu, brusolčen. Večletna garancija.

Delavnica za popravila

Na valike Telefon 913

Širite in naročite "Trgovski list"!

Veletrgovina

v
A. SARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

"OPEKA"

prvovrstne židake. priporoča opekarne

"EMONA" d.

v Ljubljani. — Tovarna na

Viču (Brdo). — Pisarna v

Pražakovi ul. 3, prtl.